

Nr 321.

Godkänd av första kammaren den 2 juni 1944.

Godkänd av andra kammaren den 2 juni 1944.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa avlönings- m. fl. anslag för budgetåret 1944/45 under fjärde huvudtiteln jämte i ämnet väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 133.)

Till Konungen.

Vissa särskilda frågor.

1:o) **Uppsättande av en sjunde jaktflottilj.** I propositionen nr 185 har Kungl. Maj:t (s. 7—22 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 mars 1944) föreslagit riksdagen besluta, att i flygvapnets organisation skall ingå ytterligare en jaktflottilj, Södertörns flygflottilj (F 18), med uppsättning från och med tidpunkt, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Riksdagen vill erinra, att 1942 års riksdag framhöll angelägenheten av att riksdagen senast år 1944 finge sig förelagd förslag om uppsättande av en sjunde jaktflottilj och att därvid möjligheten att åvägabringa mot de därav betingade kostnaderna svarande besparingar under femårsperioden 1942/47 toges under noggrant övervägande. Enligt riksdagens uppfattning borde kostnadsramen icke utan tvingande skäl överskridas.

I enlighet med det av 1942 års riksdag sålunda uttalade önskemålet har Kungl. Maj:t i föreliggande proposition framlagt förslag om uppsättande av en sjunde jaktflottilj. I samband härmed hava anvisats vissa möjligheter att åstadkomma besparingar inom försvarsorganisationen till motvägande av merkostnaderna för nämnda jaktflottilj. Av den verkställda utredningen framgår dock, att de angivna besparingarna icke tillnärmelsevis motsvara merkostnaderna under femårsperioden för flottiljens uppsättande. Ehuru en utvidgning av den av 1942 års riksdag fastställda kostnadsramen måste ingiva betänkligheter, har riksdagen ansett uppsättandet av en sjunde jaktflottilj dock vara ett så betydande försvarsintresse, att riksdagen funnit sig beredd besluta, att denna flottilj nu kommer till stånd. Riksdagen förutsätter emellertid, att Kungl. Maj:t kommer att även i fortsättningen låta undersöka möjligheterna

att finna ytterligare utvägar för åstadkommande av besparingar i syfte att så långt möjligt är nedbringa ett överskridande av kostnadsramen.

Mot den föreslagna förlägningsplatsen för flottiljen har riksdagen icke haft något att erinra. Det må ankomma på Kungl. Maj:t att meddela föreskrift rörande tidpunkten för flottiljens uppsättande.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen beslutat, att i flygvapnets organisation skall ingå ytterligare en jaktflottilj, Södertörns flygflottilj (F 18), med uppsättning från och med tidpunkt, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

2:o) **Vissa frågor rörande utbildningen inom marinen m. m.** I propositionen nr 185 (s. 22—38) har departementschefen under nu förevarande rubrik till behandling upptagit vissa förslag, som framlagts av sjöförsvarets utbildningskommission i ett av nämnda kommission den 27 november 1943 avgivet betänkande. De av departementschefen till behandling upptagna frågorna avse organisationen av flottans sjömansskola och vissa andra med manskapsutbildningen sammanhängande spörsmål, inrättande av en marininspektion inom marinledningen samt inrättande av en för försvarsgrenarna gemensam provningsdetalj inom centrala värnpliktsbyrån.

Vad först angår frågan om *organisationen av flottans sjömansskola* får riksdagen erinra, att riksdagen redan genom 1942 års försvarsbeslut i princip godkänt av Kungl. Maj:t framlagt förslag om inrättande av en flottans sjömansskola, till vilken rekrytutbildningen för flottans fast anställda manskap skulle helt centraliseras. Skolan förutsattes därvid skola förläggas till Karlskrona. Sedan den för utredning rörande utbildningsarbetet inom marinen tillsatta sjöförsvarets utbildningskommission i ett i december 1942 avgivet preliminärt förslag ifrågasatt en uppdelning av, bland annat, yrkesutbildningen för sjömansskårens maskin- och hantverksavdelningar på det sätt, att Stockholms örlogsstations rekryter skulle erhålla sin utbildning i Stockholm, fann departementschefen i samband med anmälan av proposition till 1943 års riksdag angående vissa sjukvårds- och förlägningsfrågor i Karlskrona de av utbildningskommissionen anförda synpunkterna ej giva anledning till ett frångående av den i försvarsbeslutet intagna ståndpunkten. I det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till omdisponerande av vissa militära etablisserment i Karlskrona, vilket förslag av 1943 års riksdag godkändes, förutsattes även, att en förläggning av en till Karlskrona centraliserad sjömansskola skulle ordnas genom ianspråktagande av Karlskrona kustartilleriregementes s. k. stadskasern samt marinens nuvarande sjukhus, sedan marinen beretts nya sjukvårdslokaler i anslutning till länslasarettet. I planen ingick anordnande av en verkstadsskola i, bland annat, den s. k. bastionen Aurora inom sjukhusets område, men denna fråga ansågs dock tarva ytterligare utredning innan definitivt beslut fattades.

I sitt i november 1943 avgivna slutliga förslag angående utbildningen av värnpliktiga och fast anställt manskap vid marinen har utbildningskommissionen ånyo föreslagit en uppdelning av sjömansskolan på Stockholms och

Karlskrona örlogsstationer. Departementschefen har emellertid i förevarande proposition funnit ett frångående av 1942 års riksdags beslut i denna fråga icke vara tillrådligt. Ehuru riksdagen, såsom framgår av vad nedan anföres, icke i alla delar anser sig kunna förorda av departementschefen föreslagen lösning av lokalfrågorna beträffande den särskilda verkstadsskola, som avses skola anslutas till sjömansskolan, har riksdagen ansett de av departementschefen anförda skälen mot en uppdelning av skolans verksamhet bärande. Riksdagen har alltså beslutat, att skolan skall bibehållas såsom en till Karlskrona förlagd utbildningsenhet.

Av vad nyss anförts framgår, att 1943 års riksdag icke fattade slutlig ståndpunkt till frågan om verkstadsskolan. Departementschefen har nu förordat, att verkstadsskolan skall anordnas i anslutning till sjömansskolan och, på sätt närmare framgår av det vid propositionen 1944:175 fogade statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 mars 1944, förläggas till bastionen Aurora, som för ändamålet skulle undergå viss ombyggnad. Enligt riksdagens mening torde allvarliga erinringar kunna riktas mot detta förslag. Även efter föreslagen ombyggnad av bastionen Aurora torde de lokaler, som sålunda erhållas, komma att lämna åtskilligt övrigt att önska i fråga om ändamålsenlighet och hygieniska förhållanden. Verkstadsskolans standard synes kunna befaras från början bliva lägre än den nu för en modern civil verkstadsskola vanliga. Det framlagda förslaget har givetvis ur synpunkten av sparsamhet i fråga om kapitalinvestering sitt berättigande, men riksdagen förmenar, att olägenheterna med detsamma äro så avsevärda, att denna synpunkt icke bör tillmätas avgörande betydelse. Riksdagen har sålunda ansett, att förslaget icke bör genomföras utan att tvingande skäl kunna åberopas för detsamma. Att andra lösningar äro tänkbara synes framgå av vad marinförvaltningen anført i förläggningsfrågan. Ämbetsverket har sålunda ifrågasatt en förläggning inom Karlskrona örlogsvarvs område. Av departementschefen anförda principiella skäl mot en sådan förläggning har riksdagen på nuvarande utredningsstadium icke kunnat finna övertygande. Det synes riksdagen nödvändigt, att innan beslut i ämnet fattas en utredning kommer till stånd rörande lämpligheten och möjligheten av en närmare anknytning av verkstadsskolan till örlogsvarvet. Därvid torde särskild uppmärksamhet böra ägnas spörsmålet ur synpunkten av att åt verkstadsskolan bereda lokaler, som kunna tillgodose nutida krav på rationell undervisning och tillbörlig yrkeshygien.

Den fördröjning av avgörandet av frågan om verkstadsskolans slutliga utformning, som kan bliva en följd av ett beslut om ytterligare utredning, torde icke böra tillmätas avgörande betydelse. Det kan för övrigt ifrågasättas, huruvida en fördröjning i fråga om den definitiva organisationen av utbildningen därigenom överhuvud taget sker. Departementschefens förslag torde nämligen icke kunna genomföras, förrän uppgifterna för marinens sjukhus överflyttats till de nya lokalerna i anslutning till landstingets sjukhus. Dessa lokaler torde enligt vad riksdagen inhämtat icke bliva färdiga förrän under år 1945. Härav framgår, att rådrum finnes för den nu ifrågasatta ytter-

ligare utredningen och att det i allt fall torde bliva nödvändigt att även vid en lösning enligt departementschefens förslag provisoriskt ordna utbildningen vid verkstadsskolan. Det kan givetvis vara av värde att, innan slutlig ståndpunkt toges till detta spörsmål, avvakta erfarenheterna av den provisoriska organisationen.

I detta sammanhang vill riksdagen icke underlåta att framhålla önskvärdheten av att den verkstadsskola, varom nu är fråga, om möjligt organiseras enligt de principer, som vunnit tillämpning för civila verkstadsskolor, och att för undervisningen utnyttjas civila lärare i största möjliga omfattning.

Beträffande frågan om *segelfartygsutbildningen* må till en början erinras, att i det av 1942 års riksdag beslutade fartygsbyggnadsprogrammet ingick byggandet av ett segelfartyg, avsett att tagas i anspråk för nämnda utbildning. I sitt preliminära förslag till ordnande av rekrytutbildningen för fast anställt manskap vid flottan förordade sjöförsvarets utbildningskommission, att sjömansutbildningen skulle bedrivas vid sjömannsskolan i stället för på ett stort segelfartyg, varvid borde anlitas erforderligt antal mindre båtar, avsedda för rodd och segling. Chefen för marinen har emellertid hävdad den uppfattningen, att sjömansutbildningen borde anordnas ombord å segelfartyg samt att för ändamålet borde byggas två mindre sjögående segelfartyg. Departementschefen, som synes hava anslutit sig till marinchefens åsikt, har framhållit, att innan slutlig ståndpunkt toges till frågan om fartygstypen utredning bör förebringas rörande den båtmateriel, som måste anskaffas, därest utbildningskommissionens förslag rörande utbildningens ordnande genomföres, ävensom kostnaderna därför. Riksdagen, som förordar att en sådan utredning verkställs, får uttala önskvärdheten av att frågan om sjömansutbildningen snarast bringas till sin lösning. Riksdagen vill med anledning av vad som i ärendet förekommit framhålla vikten av att ifrågavarande utbildning så bedrives, att eleverna bibringas erforderlig sjövana och sjörutin. För att nå detta syfte är det enligt riksdagens mening nödvändigt, att sådana fartyg anskaffas, att övningar därmed kunna bedrivas utanför skärgårdslinjen.

Vidkommande frågan om *underbefälsutbildningens* förläggande i land eller ombord har riksdagen funnit sig böra såsom sin uppfattning uttala, att det med hänsyn till vikten av att det fast anställda manskapets utbildning icke efter-sättes synes mest ändamålsenligt, att densamma ordnas i land.

Förslaget om inrättande av särskild *prövningsdetalj* inom centrala värnpliktsbyrån har riksdagen icke velat motsätta sig. Riksdagen förutsätter emellertid, att detaljens organisation icke slutligt bindes, innan ytterligare erfarenheter av prövningsverksamheten vunnits, och att uttagningen av de värnpliktiga till olika tjänstegrenar och befattningar icke göres helt beroende av utfallet av de prov, som de komma att underkastas genom prövningsdetaljens försorg. Tvekan synes nämligen råda om dessa prov alltid giva underlag för ett riktigt bedömande av vederbörandes lämplighet.

Vad departementschefen i övrigt anfört och föreslagit i anslutning till den lämnade redogörelsen för sjöförsvarets utbildningskommissions förslag har icke givit riksdagen anledning till särskilt uttalande.

3:o) **Den militära väderlekstjänstens organisation.** I propositionen nr 185 har departementschefen (s. 42—47) till behandling upptagit vissa med den militära väderlekstjänstens organisation sammanhängande frågor.

Det av departementschefen framlagda förslaget rörande den militära väderlekstjänstens utbyggnad under budgetåret 1944/45, som i huvudsak överensstämmer med 1943 års riksdags organisationsbeslut i ämnet, har icke givit riksdagen anledning till någon erinran. Riksdagen har alltså medgivit, att de av departementschefen förordade nya befattningarna inrättas och att ifrågavarande befattningshavare erhålla föreslagen löneställning. Det angivna sättet för bestridande av vissa avlönings- och utbildnings- m. fl. kostnader har icke heller föranlett riksdagen till någon erinran.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen godkänt vad departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 mars 1944 föreslagit och anfört rörande den militära väderlekstjänstens organisation under budgetåret 1944/45.

Centrala förvaltningsmyndigheter.

FÖRSVARETS CIVILFÖRVALTNING.

4:o) **Försvarets civilförvaltning: Avlöningar.** I statsverkspropositionen till årets riksdag har Kungl. Maj:t, fjärde huvudtiteln (punkt 3), föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Försvarets civilförvaltning: Avlöningar för budgetåret 1944/45 beräkna ett förslagsanslag av 1 080 000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i förenämnda proposition nr 185 (s. 48—54) föreslagit riksdagen att

dels godkänna vissa av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för försvarets civilförvaltning,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarets civilförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45.

dels ock till Försvarets civilförvaltning: Avlöningar för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 1 100 000 kronor.

Riksdagen har godkänt de av departementschefen förordade ändringarna i personalförteckningen för civilförvaltningen och har ej funnit anledning till erinran mot den av departementschefen verkställda beräkningen av civilförvaltningens avlöningsanslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen

dels å personalförteckningen för försvarets civilförvaltning under rubriken Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20 uppfört ytterligare en revisor i lönegrad Eo 21 ävensom bemyndigat Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 mars 1944 angivna ändringar beträffande i personalförteckningen intagna tjänstebemyndigningar,

dels godkänt följande avlöningsstat för försvarets civilförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	437 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	1 236
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.....	»	516 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	145 364
		<hr/>
		Summa kronor 1 100 000

dels ock till Försvarets civilförvaltning: Avlöningar för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 1 100 000 kronor.

5:o) **Försvarets civilförvaltning: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har i statsverkspropositionen till årets riksdag, fjärde huvudtiteln (punkt 3), föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Försvarets civilförvaltning: Omkostnader för budgetåret 1944/45 beräkna ett förslagsanslag av 120 000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 185 (s. 54—58) föreslagit riksdagen att till Försvarets civilförvaltning: Omkostnader för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

Riksdagen har funnit sig böra godkänna departementschefens förslag rörande beräkningen av civilförvaltningens omkostnadsanslag och har icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen i samband därmed anfört och föreslagit. Det må ankomma på Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser rörande anslagets disposition.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *Försvarets civilförvaltning: Omkostnader* för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSFÖRVALTNING.

6:o) **Försvarets sjukvårdsförvaltning: Avlöningar.** I årets statsverksproposition, fjärde huvudtiteln (punkt 3), har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Försvarets sjukvårdsförvaltning: Avlöningar för budgetåret 1944/45 beräkna ett förslagsanslag av 202 000 kronor.

I propositionen nr 185 (s. 58—64) har Kungl. Maj:t sedermera föreslagit riksdagen att

dels godkänna av departementschefen föreslagna ändringar i personalförteckningen för försvarets sjukvårdsförvaltning,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarets sjukvårdsförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45,

dels ock till Försvarets sjukvårdsförvaltning: Avlöningar för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 210 000 kronor.

I likhet med departementschefen har riksdagen funnit, att förslagen om inrättande av befattningar vid sjukvårdsförvaltningen för hälsovårdsinspektör och sjuksköterskeinspektris böra bliva föremål för ytterligare överväganden. Såsom departementschefen anfört bör dock under rådande beredskapsförhållanden en sjuksköterska tjänstgöra inom sjukvårdsförvaltningen. Riksdagen har icke haft något att erinra mot att en arvodesbefattning härför inrättas och att arvodeskostnaderna bestridas med anlitage av vederbörligt anslag å förskottsstaten för försvarsväsendet. Riksdagen har vidare medgivit, att en expeditivsvaktbefattning i lönegraden A 6 får nyinrättas och uppföras å sjukvårdsförvaltningens personalförteckning.

Vidkommande den icke-ordinarie personalens antal delar riksdagen departementschefens uppfattning, att denna bör tills vidare begränsas i avvaktan på erfarenheter rörande fredsbehovet av dylik personal. Anslagsposten till ifrågavarande personal har för nästa budgetår upptagits till det av departementschefen beräknade beloppet.

Departementschefens beräkningar i övrigt av sjukvårdsförvaltningens avlöningsanslag för nästa budgetår har icke givit riksdagen anledning till särskilt uttalande.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

dels å personalförteckningen för försvarets sjukvårdsförvaltning under rubriken Tjänstemän å ordinarie stat ytterligare uppfört en expeditivsvakt i lönegraden A 6 ävensom bemyndigat Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 mars 1944 angiven ändring beträffande viss i personalförteckningen intagen tjänstebenämning,

dels godkänt följande avlöningsstat för försvarets sjukvårdsförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 107 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 47 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 51 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 29 100
<hr/> Summa kronor 235 000	

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	kronor 25 000
<hr/> Nettoutgift kronor 210 000	

dels ock till Försvarets sjukvårdsförvaltning: Avlöningar för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 210 000 kronor.

7:o) **Försvarets sjukvårdsförvaltning: Omkostnader.** Med bifall till Kungl. Maj:ts i propositionen nr 185 (s. 64 och 65) framlagda förslag har riksdagen till Försvarets sjukvårdsförvaltning: Omkostnader för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 58 000 kronor.

KRIGSMATERIELVERKET.

8:o) **Krigsmaterielverket: Avlöningar.** I statsverkspropositionen till årets riksdag, fjärde huvudtiteln (punkt 3), har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Krigsmaterielverket: Avlöningar för budgetåret 1944/45 beräkna ett förslagsanslag av 1 200 000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i propositionen nr 185 (s. 65—89) föreslagit riksdagen att

dels fastställa av departementschefen förordad personalförteckning för krigsmaterielverket, att tillämpas tills vidare från och med tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för krigsmaterielverket, att tillämpas under budgetåret 1944/45,

dels ock till Krigsmaterielverket: Avlöningar för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 775 000 kronor.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag innebära vissa jämkningar i den av 1943 års riksdag beslutade organisationen av krigsmaterielverket och i samband därmed också åtskilliga ändringar i fråga om verkets personaluppsättning i fred.

Riksdagen vill med anledning härav erinra, att 1943 års riksdag i likhet med departementschefen förutsatte, att jämkningar i krigsmaterielverkets organisation skulle visa sig erforderliga, allteftersom praktiska erfarenheter vunnes och verksamheten stabiliserades.

Med hänsyn härtill och då de av departementschefen föreslagna ändringarna i ämbetsverkets byrå- och sektionsindelning synts vara ägnade att öka verkets effektivitet, har riksdagen funnit sig böra bifalla desamma. Riksdagen har även funnit sig böra bifalla förslagen om inrättande av tekniska delegationer och av en standardiseringsdelegation inom verket och har icke något att erinra mot de av departementschefen förordade grunderna för beredande av ersättning till ledamöterna av dessa delegationer.

I likhet med departementschefen har riksdagen funnit lämpligt, att verkets lönekostnader uppdelas i sådana, som hänföra sig till verkets fredsmässiga personalorganisation, samt sådana, som avse ökning i personalbehovet under beredskap och krig. De förstnämnda lönekostnaderna böra alltså utgå av de å avlöningsstaten för ämbetsverket upptagna posterna, medan kostnaderna för i anledning av beredskap och krig anställd personal böra belasta förskottsanslag. Kungl. Maj:t bör emellertid, såsom departementschefen förutsatt, bestämma omfattningen av den tillfälligt anställda personalen. Liknande uppdelning bör jämväl komma till stånd beträffande övriga kostnader för verket.

De av departementschefen föreslagna ändringarna i verkets personaluppsättning i fredstid, innebärande bland annat att chefen för industribyrån skall erhålla tjänstetiteln överdirektör, och att vissa nya befattningar skola till-

komma medan andra skola indragas, har riksdagen funnit sig kunna bifalla liksom de för de olika befattningshavarna, som skola upptagas å personalförteckningen, föreslagna löngradsplaceringarna. Det må ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma tidpunkten för den ändrade personalorganisationens genomförande.

Antalet extra ordinarie befattningshavare i 20 och lägre lönegrader vid krigsmaterielverket bör även under nästa budgetår bestämmas av Kungl. Maj:t, och i samband därmed må Kungl. Maj:t äga att, därest så befinnes erforderligt, besluta om överskridande av anslagsposten till avlöningar åt dylik personal.

När det gäller personaluppsättningen för verket, förutsätter riksdagen, att i personalförteckningen upptagna befattningar icke tillsättas och att andra extra ordinarie befattningar icke inrättas, förrän det på grund av vunna erfarenheter är ådagalagt, att stadigvarande behov av befattningarna ifråga förefinnes i fredstid. Riksdagen förutsätter givetvis, att återhållsamhet också skall iakttagas, då det gäller att bestämma det antal befattningshavare, som tillfälligt må anställas vid verket under olika förhållanden.

Riksdagen har beslutat bemyndiga Kungl. Maj:t att under verkets uppsättnings tid vidtaga sådana organisatoriska förändringar och omflyttningar av personal, som befinnas påkallade och kunna genomföras inom den givna kostnadsramen för ämbetsverket.

Mot departementschefens beräkningar av krigsmaterielverkets avlöningsanslag för nästa budgetår har riksdagen icke funnit anledning till erinran.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

dels fastställt följande personalförteckning för krigsmaterielverket, att tillämpas tills vidare från och med tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas:

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 generaldirektör	C 16
1 överdirektör	C 10
1 överingenjör	C 8
Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.	
3 byråchefer	Eo 30
1 förste byrådirektör	Eo 30
1 byrådirektör	Eo 28
1 förste byråingenjör	Eo 27
1 förste byråingenjör eller byråintendent	Eo 27
3 byråingenjörer	Eo 26
1 förste byråsekreterare	Eo 26
1 kamrerare	Eo 26
1 byråingenjör	Eo 24

dels godkänt följande avlöningsstat för krigsmaterielverket, att tillämpas under budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	61 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	60 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> ¹	»	600 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	104 000
Summa kronor		825 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	kronor	50 000
Nettoutgift kronor		775 000

¹ Anslagsposten må icke utan Kungl. Maj:ts medgivande överskridas.

dels ock till *Krigsmaterielverket*: *Avlöningar* för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 775 000 kronor.

9:o) **Krigsmaterielverket: Omkostnader.** I statsverkspropositionen till årets riksdag, fjärde huvudtiteln (punkt 3), har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Krigsmaterielverket*: Omkostnader för budgetåret 1944/45 beräkna ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

Sedermerna har Kungl. Maj:t i propositionen nr 185 (s. 89 och 90) föreslagit riksdagen att till *Krigsmaterielverket*: Omkostnader för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

Riksdagen, som funnit förevarande anslag böra beräknas med utgångspunkt från medelsbehovet för omkostnader, vilka äro hänförliga till normala förhållanden, har icke funnit anledning till erinran mot det för ändamålet beräknade beloppet.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *Krigsmaterielverket*: Omkostnader för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

10:o) **Krigsmaterielverket: Förrådsorganisationen m. m.** I statsverkspropositionen till årets riksdag, fjärde huvudtiteln (punkt 4), har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Krigsmaterielverket*: Förrådsorganisationen m. m. för budgetåret 1944/45 beräkna ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor.

I propositionen nr 185 (s. 91 och 92) har Kungl. Maj:t sedermera föreslagit riksdagen att till *Krigsmaterielverket*: Förrådsorganisationen m. m. för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 930 000 kronor.

Riksdagen, som bifallit Kungl. Maj:ts förslag om medelsanvisning för ändamålet och icke haft något att erinra mot vad departementschefen i samband härmed anfört, får anmäla, att riksdagen till *Krigsmaterielverket: Förrådsorganisationen m. m.* för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 930 000 kronor.

11:o) **Krigsmaterielverket: Vissa beredskapskostnader.** Kungl. Maj:t har i propositionen nr 185 (s. 92—94) föreslagit riksdagen att till Krigsmaterielverket: Vissa beredskapskostnader för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

1944 års riksdag har i anledning av i propositionen 1944: 2 framlagt förslag medgivit, att det å riksstaten för budgetåret 1943/44 anvisade anslaget till driftkostnader vid vissa förråd m. m. må tagas i anspråk för täckande av krigsmaterielverkets löpande kostnader för statliga produktionsmedel, i den mån dessa kostnader icke kunna täckas genom tillägg å priserna å framställda produkter, varvid förutsatts att särskilda anslagsmedel för framtiden skola anvisas för ändamålet ifråga. Under erinran härom får riksdagen, som icke haft något att invända mot Kungl. Maj:ts nu förevarande förslag eller mot vad departementschefen i samband därmed anfört, anmäla, att riksdagen till *Krigsmaterielverket: Vissa beredskapskostnader* för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

ARMÉNS FORTIFIKATIONSFÖRVALTNING.

12:o) **Arméns fortifikationsförvaltning: Avlöningar.** I statsverkspropositionen till årets riksdag, fjärde huvudtiteln (punkt 5), har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Arméns fortifikationsförvaltning: Avlöningar för budgetåret 1944/45 beräkna ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i förenämnda proposition nr 185 (s. 94—100) föreslagit riksdagen att

dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för arméns fortifikationsförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för arméns fortifikationsförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45,

dels ock till Arméns fortifikationsförvaltning: Avlöningar för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 297 000 kronor.

På av departementschefen anförda skäl har riksdagen funnit sig kunna bifalla de föreslagna ökningarna av personalen vid arméns fortifikationsförvaltning ävensom att chefen för värmeingenjörskontoret, som hittills varit anställd mot åtnjutande av arvode, beredes extra ordinarie anställning och inplaceras i lönegraden Eo 30.

Riksdagen har icke haft något att erinra mot att det tills vidare, i avvaktan på resultatet av bebadad utredning, får anstå med att överföra kostnaderna för avlöning till viss icke-ordinarie personal från sakanslag till avlöningsanslag, men vill såsom sin uppfattning uttala, att denna utredning snarast bör verkställas.

I likhet med departementschefen har riksdagen funnit lämpligt, att avlöningskostnaderna för byggnads- och reparationsberedskapens fredsorganisation, beräknade till 120 000 kronor under uppsättningsperioden, d. v. s. under budgetåret 1944/45, beräknas under anslagsposten för avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

Kostnaderna för fortifikationsförvaltningens byggnadskontor må, såsom departementschefen förutsatt, jämväl under nästa budgetår liksom hittills bestridas från vederbörliga för byggnadsföretag beviljade anslag.

Vad departementschefen i övrigt föreslagit och anfört under nu förevarande punkt har icke givit riksdagen anledning till särskilt uttalande.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

dels godkänt följande personalförteckning för arméns fortifikationsförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 krigsråd	A 30
1 förste byråsekreterare	A 24
1 byråsekreterare	A 21
1 revisor	A 21
1 expeditionsvakt	A 5
1 kontorsbiträde	A 4
Tjänsteman å övergångsstat.	
1 kansliskrivare	A 11
Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.	
1 värmeingenjör	Eo 30
1 byråsekreterare	Eo 21

dels godkänt följande avlöningsstat för arméns fortifikationsförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	50 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	81 850
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	185 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	29 650
Summa kronor		347 800

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	kronor 50 800
	Nettoutgift kronor 297 000

dels ock till Arméns fortifikationsförvaltning: Avlöningar för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 297 000 kronor.

13:o **Arméns fortifikationsförvaltning: Omkostnader.** Med bifall till Kungl. Maj:ts i propositionen nr 185 (s. 100 och 101) framlagda förslag, vilket överensstämmer med det i årets statsverksproposition, fjärde huvudtiteln (punkt 5), för ändamålet beräknade beloppet, har riksdagen till *Arméns fortifikationsförvaltning: Omkostnader* för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

ARMÉFÖRVALTNINGEN.

14:o **Arméförvaltningen: Avlöningar.** I statsverkspropositionen till innevarande års riksdag, fjärde huvudtiteln (punkt 7), har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Arméförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1944/45 beräkna ett förslagsanslag av 330 000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i förenämnda proposition nr 185 (s. 101—111) föreslagit riksdagen att

dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för arméförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för arméförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45,

dels ock till Arméförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 370 000 kronor.

Departementschefens förslag rörande personalförteckning och avlöningsstat för arméförvaltningen för budgetåret 1944/45 har icke givit riksdagen anledning till någon erinran.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen

dels godkänt följande personalförteckning för arméförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Personalförteckning.

Beställning (Befattning).	Tjänstemän å ordinarie stat.	Lönegrad.
	<i>Militär personal.</i>	
1 souschef		Ob 5
	<i>Civil personal.</i>	
1 överingenjör		C 8
1 krigsråd		A 30

1 förste byråsekreterare	A 26
1 förste byråsekreterare	A 24
1 revisor	A 21
1 kontorist	A 9
1 förste expeditionsvakt	A 7 ¹
3 expeditionsvakter	A 5 ¹
4 kontorsbiträden	A 4

Tjänstemän å övergångsstat.

1 ombudsman.....	A 26
1 bokhållare	A 21
1 kansliskrivare	A 11

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.

2 byråsekreterare	Eo 21
-------------------------	-------

¹ Befattningen såsom förste expeditionsvakt må icke tillsättas med mindre ledighet uppkommer å en av befattningarna såsom expeditionsvakt, vilken i sådant fall skall indragas.

dels godkänt följande avlöningsstat för arméförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.*Utgifter:*

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 128 900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 273 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.....	» 80 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 69 600
<hr/>	
Summa kronor 552 000	

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	kronor 182 000
<hr/>	
Nettoutgift kronor 370 000	

dels ock till Arméförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 370 000 kronor.

15:o) **Arméförvaltningen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts i propositionen nr 185 (s. 111 och 112) framlagda förslag och under erinran, att Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen till årets riksdag, fjärde huvudtiteln (punkt 7), föreslagit riksdagen att för ändamålet beräkna samma belopp som det nu åskade, har riksdagen till Arméförvaltningen: Omkostnader för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

MARINFÖRVALTNINGEN.

16:o) **Marinförvaltningen: Avlöningar.** I statsverkspropositionen till innevarande års riksdag, fjärde huvudtiteln (punkt 7), har Kungl. Maj:t föreslagit

riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Marinförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1944/45 beräkna ett förslagsanslag av 368 000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i förenämnda proposition nr 185 (s. 112—116) föreslagit riksdagen att

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för marinförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45,

dels ock till Marinförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 370 000 kronor.

Riksdagen har godkänt departementschefens förslag till beräkning av medelsbehovet under marinförvaltningens avlöningsanslag för nästa budgetår.

Mot bibehållande under nästa budgetår av befattningen såsom chef för nybyggnads- och kontrollsektionen inom marinförvaltningens fortifikationsavdelning har riksdagen icke haft något att erinra. Löneförmåner må liksom hittills utgå i form av arvode och kostnaderna för befattningshavarens löneförmåner må, såsom departementschefen uttalat, i fortsättningen bestridas av sakanslag.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

dels godkänt följande avlöningsstat för marinförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 166 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 134 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 92 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 57 000
<hr/>	
Summa kronor 450 000	

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	kronor 80 000
<hr/>	
Nettoutgift kronor 370 000	

dels ock till Marinförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 370 000 kronor.

17:o) **Marinförvaltningen: Omkostnader.** Med bifall till Kungl. Maj:ts i propositionen nr 185 (s. 116—120) framlagda förslag och under erinran, att Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen till årets riksdag, fjärde huvudtiteln (punkt 7), föreslagit riksdagen att för ändamålet beräkna ett förslagsanslag av 450 000 kronor, har riksdagen till Marinförvaltningen: Omkostnader för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 350 000 kronor.

FLYGFÖRVALTNINGEN.

18:o) **Flygförvaltningen: Avlöningar.** I statsverkspropositionen till årets riksdag, fjärde huvudtiteln (punkt 9), har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Flygförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1944/45 beräkna ett förslagsanslag av 382 000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i propositionen nr 185 (s. 121—134) föreslagit riksdagen att

dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för flygförvaltningen,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för flygförvaltningen, att tillämpas tills vidare under budgetåret 1944/45,

dels ock till Flygförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 412 000 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot de av departementschefen förordade ändringarna i personalförteckningen för flygförvaltningen. Då riksdagen ej heller funnit skäl till erinringar mot de av departementschefen framlagda beräkningarna rörande medelsbehovet under flygförvaltningens avlöningsanslag, får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag,

dels å personalförteckningen för flygförvaltningen under rubriken Ordinarie tjänstemän och extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20 uppfört 2 expeditionsvakter i lönegrad A 5 och en förste byråsekreterare i lönegrad Eo 24 samt ur personalförteckningen uteslutit en under rubriken Tjänstemän å övergångsstat — som i samband därmed ändras till Tjänsteman å övergångsstat — uppförd kassör i lönegrad A 11 jämte den till en befattning såsom kansliskrivare fogade not 3 ävensom bemyndigat Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 mars 1944 angiven ändring beträffande viss i personalförteckningen intagen tjänstebestämmelse,

dels godkänt följande avlöningsstat för flygförvaltningen, att tillämpas tills vidare under budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 218 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 123 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 95 000
<i>Anm.</i> Därest befattningen såsom chef för materielavdelningens normaliebyrå besättes med innehavare i lönegrad Ca 28, skall av denna post innehållas ett belopp, beräknat efter 11 600 kronor för helt budgetår.	
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 62 300

Summa kronor 499 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	kronor 87 000
	Nettoutgift kronor 412 000

dels ock till Flygförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 412 000 kronor.

19:o) **Flygförvaltningen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag i propositionen nr 185 (s. 134) och under erinran att anslaget i årets statsverksproposition, fjärde huvudtiteln (punkt 9), upptagits med ett beräknat belopp av 275 000 kronor har riksdagen till *Flygförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

Försvarskrafterna.**FÖRSVARSTABEN.**

20:o) **Försvarsstaben: Avlöningar.** I statsverkspropositionen till årets riksdag, fjärde huvudtiteln (punkt 10), har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Försvarsstaben: Avlöningar för budgetåret 1944/45 beräkna ett förslagsanslag av 2 715 000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i propositionen nr 185 (s. 135—142) föreslagit riksdagen att

dels å personalförteckningen för försvarsstaben uppföra vissa av departementschefen angivna nya befattningar,

dels besluta, att i avlöningsstaten för försvarsstaben skola med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1944/45 vidtagas av departementschefen förordade ändringar,

dels ock till Försvarsstaben: Avlöningar för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 2 845 000 kronor.

Mot det av departementschefen framlagda förslaget att för militärassistenten i vattenfallsstyrelsen skall beräknas en arvodesbefattning i löneklass Oa 10 å försvarsstabens stat i stället för att denne militärassistent skall erhålla fyllnad i sin pension av medel från vattenfallsstyrelsen har riksdagen icke funnit skäl till erinran, men anser likväl, att ifrågakvarande militärassistent, så länge befattningen uppehålls av dess nuvarande innehavare, bör bibehålla det särskilda arvode av 1 200 kronor för år, som av vattenfallsstyrelsens medel utgår till honom jämlikt Kungl. Maj:ts brev den 24 november 1939 (kommunikationsdepartementet), enär han eljest skulle komma att lida inkomstminskning. Huruvida arvodet ifråga bör utgå, om befattningen kommer att tillsättas med annan innehavare, torde böra bliva föremål för ny prövning.

Vad departementschefen i övrigt föreslagit och anført i samband med beräkningen av försvarsstabens avlöningsanslag har icke givit riksdagen anledning till någon erinran.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

dels å personalförteckningen för försvarsstaben under rubrikerna Tjänstemän å ordinarie stat, Militär personal uppfört ytterligare 1 major, militär-assistent, i lönegraden Oa 4 samt 1 regementskassör av 1. klassen i lönegraden UO 3,

dels beslutet, att i avlöningsstaten för försvarsstaben skola med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1944/45 vidtagas de ändringar, som av departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 3 mars 1944 angivits,

dels ock till *Försvarsstaben*: *Avlöningar* för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 2 845 000 kronor.

21:o) **Försvarsstaben: Omkostnader.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag i propositionen nr 185 (s. 142 och 143) och under erinran att Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen till årets riksdag, fjärde huvudtiteln (punkt 10), upptagit anslaget med ett beräknat belopp av 680 000 kronor har riksdagen till *Försvarsstaben*: *Omkostnader* för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 650 000 kronor.

ARMÉN.

Avlöningar m. m. till fast anställd personal.

22:o) **Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.** I årets statsverksproposition, fjärde huvudtiteln (punkt 12), har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Armén: *Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1944/45 beräkna ett förslagsanslag av 70 000 000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i propositionen nr 185 (s. 143—186) föreslagit riksdagen att

dels för budgetåret 1944/45 fastställa de personalförteckningar för ordinarie tjänstemän samt för pensionerad personal i arvodesbefattning vid armén ävensom den förteckning å arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän vid armén, vilka i särskild ordning överlämnats till riksdagen;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende å de av riksdagen fastställda personalförteckningarna meddela ej mindre särskilda föreskrifter av i tillämpliga delar samma innehåll som innefattas i de särskilda bestämmelser, som genom Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1942 och den 30 juni 1943 fastställts att lända till efterrättelse för tillämpningen av arméns personalförteckningar budgetåren 1942/43 och 1943/44, än även de särskilda föreskrifter, som kunna visa sig erforderliga i samband med genomförandet av den av 1942 års riksdag godkända planen för fortsatt utbyggnad och organisation av landets försvarskrafter under budgetåren 1942/47;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med av departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 mars 1944 angivna grunder utfärda bestämmelser om placering i löneklass och beräkning av tid för uppflyttning till högre löneklass för personal, som i anslutning till Kungl. Maj:ts förslag om befälskadrernas utökning må komma att överflyttas från övergångsstat, reservstat och reserv till officers- och underofficersbeställningar på aktiv stat vid försvarsväsendet;

dels medgiva, att anställning å civilanställningsstat enligt av Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser må under budgetåret 1944/45 medgivas dels manskap, som avgått från beställning på aktiv stat med utgången av anställningsåret 1938/39 eller senare anställningsår och därvid erhållit anställning å civilanställningsstat (motsvarande) men som på grund av rådande förhållanden måst i särskild ordning tagas i anspråk för militärtjänstgöring och till följd därav icke kunnat beredas tjänstledighet i civilanställningssyfte, dels ock manskap, som i omedelbar anslutning till anställning på aktiv stat innehaft anställning över stat och som i övrigt uppfyller fordringarna för anställning på civilanställningsstat;

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1944/45;

dels ock till Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 71 700 000 kronor.

I detta sammanhang har riksdagen till behandling förehått dels två likalydande motioner, I:294 och II:486, i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta, att beställningen såsom chef för hemvärdet från och med budgetåret 1944/45 skall vara hänförd till lönegraden Ob 2 eller Ob 3, dels ock två likalydande motioner, I:52 och II:112, i vilka hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville föreslå, att hemvärnsområdesbefälhavarnas årliga arvode fastställes till 200 kronor i hemvärnsområde med högst 100 hemvärnsmän, till 300 kronor i område med över 100 och högst 300 hemvärnsmän och till 400 kronor i område med över 300 hemvärnsmän samt att dessa arvoden måtte utgå med oförändrade belopp även i fred.

Mot departementschefens förslag att i avlöningsstaten skall upptagas en ny anslagspost för avlöningar till vård- och ekonomipersonal har riksdagen icke funnit anledning till erinran.

Vad härefter angår det av departementschefen framlagda förslaget till personalförteckning för ordinarie tjänstemän ha motionsvis yrkats vissa ändringar.

Vidkommande först de likalydande motionerna I:294 och II:486 har i dessa yrkats, att beställningen för hemvärnschefen, vilken för närvarande är uppförd i lönegraden Ob 1, måtte från och med budgetåret 1944/45 uppflyttas till lönegraden Ob 3 eller Ob 2. Även enligt riksdagens mening förefinnas numera skäl för att åt hemvärnschefen beredes högre löneställning. Hemvärnsorganisationen har nämligen blivit icke oväsentligt större än som beräknades vid dess tillkomst. Enligt vid innevarande års riksdag fattat beslut

skall därjämte det särskilda driftvärn, som skall inrättas, ingå i hemvärnsorganisationen. Redan dessa förhållanden ha enligt riksdagens uppfattning motiverat, att hemvärnschefen uppflyttas i beställning över regementschefer. Härtill kommer, att särskilda krav måste ställas på hemvärnschefen med hänsyn till mångsidigheten i hans arbetsuppgifter. Beredandet åt hemvärnschefen av en högre ställning än den nuvarande är vidare ägnat att för hemvärnets män giva uttryck åt hemvärnets betydelse för landets försvar. Riksdagen har på grund härav funnit sig böra i så måtto bifalla motionerna i ämnet, att riksdagen beslutat uppflyttning av beställningen för hemvärnschefen från lönegraden Ob 1 till lönegraden Ob 2, d. v. s. till samma lönegrad som den för truppslagsinspektörer vid armén och för ställföreträdande militärbefälhavare m. fl. gällande.

Riksdagen har sålunda funnit sig böra i anledning av de väckta motionerna vidtaga den ändringen i den av departementschefen föreslagna personalförteckningen för ordinarie tjänstemän, att beställningen för hemvärnschef upptages i lönegraden Ob 2. Då departementschefens förslag till ändringar i personalförteckningen i fråga i förhållande till den för innevarande budgetår gällande i huvudsak äro en följd av det successiva genomförandet av 1942 års försvarsbeslut och 1943 års beslut i fråga om organisationen av försvarets förvaltningsmyndigheter, har riksdagen funnit sig böra godkänna desamma.

Riksdagen har icke haft något att erinra mot vad departementschefen anfört i fråga om avlöningsförmåner för underofficerare och underbefäl på aktiv stat vid samtliga försvarsgrenar, vilka kommenderas till officersutbildning, eller mot fortsatt bemyndigande för Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser ifråga om dels löneklassplacering för personal, som kan komma att överflyttas till aktiv stat i samband med tillsättandet av de vid de olika försvarsgrenarna under budgetåret 1944/45 nytilkommande officers- och underofficersbeställningarna, dels ock beredande av anställning på civilanställningsstat för visst fast anställt manskap.

Vidkommande därefter det i motionerna I: 52 och II: 112 gjorda yrkandet rörande förhöjda årsarvoden till hemvärnsområdesbefälhavarna, har riksdagen funnit, att dessa arvoden, som enligt beslut av 1942 års riksdag under nuvarande förhållanden utgå med 100 kronor i områden med högst 100 hemvärnsmän, med 150 kronor i områden med över 100 och högst 300 hemvärnsmän samt med 200 kronor i områden med över 300 hemvärnsmän, äro väl låga. Det har nämligen visat sig vara förenat med svårigheter att numera få de lämpligaste hemvärnsmännen att emottaga förordnande såsom hemvärnsområdesbefälhavare. På grund härav har riksdagen i anledning av motionerna beslutat, att arvodena under nästa budgetår skola höjas med 50 procent och alltså under nuvarande förhållanden utgå med respektive 150, 225 och 300 kronor. Härav föranledda merkostnader böra, liksom de merkostnader som följa av att de nu utgående arvodena överstiga de för fredstid bestämda, bestridas i samma ordning som övriga beredskapsutgifter. Någon höjning av det av departementschefen under anslagsposten till arvo-

den och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, beräknade beloppet är sålunda icke erforderlig. I vad motionerna avse en höjning av jämväl de för fredstid fastställda arvodesbeloppen har riksdagen icke ansett sig böra bifalla vad i motionerna yrkats. Riksdagen har nämligen anledning förutsätta, att denna fråga efter återgång till fredsförhållanden kommer att bliva föremål för övervägande av Kungl. Maj:t.

Vad Kungl. Maj:t i övrigt i skilda avseenden under arméns avlöningsanslag föreslagit har riksdagen funnit sig böra bifalla.

Under åberopande av det anförda får riksdagen, som bemyndigat Kungl. Maj:t att, liksom för innevarande budgetår skett, i staterna vidtaga de smärre ändringar, som må visa sig erforderliga, anmäla, att riksdagen

dels i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 294 och II: 486, med den ändringen att beställningen för hemvärnschefen skall hänföras till lönegraden Ob 2, för budgetåret 1944/45 fastställt de personalförteckningar för ordinarie tjänstemän samt för pensionerad personal i arvodesbefattning vid armén ävensom den förteckning å arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän vid armén, vilka i särskild ordning överlämnats till riksdagen, dock att Kungl. Maj:t må i nämnda förteckningar vidtaga de smärre ändringar, som må visa sig erforderliga;

dels bemyndigat Kungl. Maj:t att med avseende å de av riksdagen fastställda personalförteckningarna meddela ej mindre särskilda föreskrifter av i tillämpliga delar samma innehåll som innefattas i de särskilda bestämmelser, som genom Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1942 och den 30 juni 1943 fastställts att lända till efterrättelse för tillämpningen av arméns personalförteckningar budgetåren 1942/43 och 1943/44, än även de särskilda föreskrifter, som kunna visa sig erforderliga i samband med genomförandet av den av 1942 års riksdag godkända planen för fortsatt utbyggnad och organisation av landets försvarskrafter under budgetåren 1942/47;

dels bemyndigat Kungl. Maj:t att i enlighet med av departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsväsenden för den 3 mars 1944 angivna grunder utfärda bestämmelser om placering i löneklass och beräkande av tid för uppflyttning till högre löneklass för personal, som i anslutning till befälskadrearnas utökning må komma att överflyttas från övergångsstat, reservstat och reserv till officers- och underofficersbeställningar på aktiv stat vid försvarsväsendet;

dels medgivit, att anställning å civilanställningsstat enligt av Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser må under budgetåret 1944/45 medgivas dels manskap, som avgått från beställning på aktiv stat med utgången av anställningsåret 1938/39 eller senare anställningsår och därvid erhållit anställning å civilanställningsstat (motsvarande) men som på grund av rådande förhållanden måst i särskild ordning tagas i anspråk för militärtjänstgöring och till följd därav icke kunnat beredas tjänstledighet i civilanställningssyfte, dels ock manskap, som i omedelbar anslutning till anställning på aktiv stat innehaft anställning över stat och som i övrigt uppfyller fordringarna för anställning på civilanställningsstat;

dels godkänt följande avlöningsstat för arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 46 400 000	
2. Avlöningar till personal å avgångsstat, <i>förslagsvis</i>	» 50 000	
3. Avlöningar till personal å disponibilitetsstat, <i>förslagsvis</i>	» 100	
4. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	» 5 725 000	
5. Avlöningar till fänrikar, <i>förslagsvis</i>	» 1 290 000	
6. Avlöningar till volontärer över stat, <i>förslagsvis</i>	» 740 000	
7. Avlöningar till vård- och ekonomipersonal, <i>förslagsvis</i>	» 3 280 000	
8. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> :		
a) extra ordinarie och extra tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 4 670 000	
b) bataljonsläkare vid fältläkarkåren, <i>förslagsvis</i>	» 120 000	
c) bataljonsveterinärer vid fältveterinärkåren, <i>förslagsvis</i>	» 20 000	
d) betjäningsspersonal m. fl., <i>förslagsvis</i>	» 46 000	
e) musikelever	» 57 000	
f) extra sjuksköterskor m. m., <i>förslagsvis</i>	» 32 000	
g) tillfälligt anställande av tjänstemän m. m., <i>förslagsvis</i>	» 150 000	» 5 095 000
9. Avlöningar till civil handräckningspersonal	» 2 750 000	
10. Arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän.....	» 214 481	
11. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 836 855	
12. Stipendier för underlättande av officersrekryteringen i Boden, <i>förslagsvis</i>	» 24 000	
13. Dagavlöning och dagavlönings tillägg åt indelt manskap, <i>förslagsvis</i>	» 90 000	
14. Avgången manskaps anställning å civilanställningsstat, <i>förslagsvis</i>	» 75 000	
15. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 9 009 564	
Summa kronor 75 580 000		

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	kronor 3 880 000
Nettoutgift kronor 71 700 000;	

dels till *Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 71 700 000 kronor;

dels ock i anledning av motionerna I: 52 och II: 112 beslutat, att under rådande beredskapsförhållanden årsarvodena till hemvärnsområdesbefälhavarna från och med budgetåret 1944/45 skola förhöjas till 150 kronor i områden med högst 100 hemvärnsmän, till 225 kronor i områden med över 100 och högst 300 hemvärnsmän samt till 300 kronor i områden med över 300 hemvärnsmän.

23:o) **Armén: Rekryteringskostnader och avskedspremier m. m.** I årets statsverksproposition, fjärde huvudtiteln (punkt 16), har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Armén: Rekryteringskostnader och avskedspremier m. m.* för budgetåret 1944/45 beräkna ett förslagsanslag av 520 000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i propositionen nr 185 (s. 187) föreslagit riksdagen att till *Armén: Rekryteringskostnader och avskedspremier m. m.* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 420 000 kronor.

Då departementschefen anmält sin avsikt att föreslå Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser om manskapsrekryteringsordnande i huvudsaklig överensstämmelse med det förslag, som avgivits av 1942 års civilanställningssakkunniga, har riksdagen funnit sig böra medgiva, att för civilanställningsbyrån beräknas ökade anslag i syfte att byrån skall kunna åläggas i nämnda förslag angivna ökade uppgifter i fråga om manskapsrekryteringen. Härå gör riksdagen anmälan under vederbörliga punkter i det följande. Vad departementschefen i övrigt anför och föreslagit under rubriken Manskapsrekryteringen m. m. har icke givit riksdagen anledning till någon erinran.

Medelsbehovet för nästa budgetår under nu förevarande anslag har av departementschefen beräknats under hänsynstagande till dels förenämnda avsedda omläggning av manskapsrekryteringen, dels ock den minskning av manskapskadern, som blir en följd av inrättandet av långtjänstunderbefälsbeställningar och vissa nya civila befattningar vid armén. Mot den sålunda verkställda beräkningen av anslaget har riksdagen icke funnit något att erinra.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *Armén: Rekryteringskostnader och avskedspremier m. m.* för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 420 000 kronor.

Avlöningar och familjebidrag åt värnpliktiga.

24:o) **Armén: De värnpliktigas avlöning.** I statsverkspropositionen till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t, fjärde huvudtiteln (punkt 18), föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Armén: De värnpliktigas avlöning* för budgetåret 1944/45 beräkna ett förslagsanslag av 18 400 000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i förenämnda proposition nr 185 föreslagit riksdagen (s. 187—190) att till ifrågakommande ändamål för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 18 350 000 kronor.

Med erinran att riksdagen godkänt Kungl. Maj:ts proposition nr 149 angående penningbidrag och premier åt värnpliktiga m. m., som i huvudsak innebär, att för närvarande gällande provisoriska bestämmelser skola definitivt fastställas, har riksdagen godkänt den verkställda beräkningen av de värnpliktigas avlöningsanslag. Såsom departementschefen framhållit komma vissa kostnader att uppstå i samband med prövning av ansökningar om tillstånd till vapenfri tjänst. I enlighet med 1943 års riksdags beslut har Kungl. Maj:t nämligen tillsatt särskilda utredningsmän för att biträda vid sådan prövning. De i samband med prövningsförrättningarna uppkommande kostnaderna hava hittills bestritts från fjärde huvudtitelns anslag till extra utgifter. Mot departementschefens förslag att ifrågavarande kostnader i stället böra gäldas från anslaget till inskrivnings- och färdkostnader vid armén har riksdagen icke haft något att erinra.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *Armén: De värnpliktigas avlöning* för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 18 350 000 kronor.

Tygmateriel m. m.

25:o) **Armén: Uppförande av vissa baracker i Visby.** Kungl. Maj:t har i förenämnda proposition nr 185 föreslagit riksdagen (s. 190) att till Armén: Uppförande av vissa baracker i Visby för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 132 000 kronor.

I skrivelse denna dag i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 175 angående vissa byggnadsarbeten m. m. för försvaret har riksdagen anmält sitt beslut om medelsanvisning för iordningställande av expeditionsbyggnad för VII. militärbefälsstaben. Riksdagen har icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts nu förevarande förslag, som avser anvisande av medel för uppförande av vissa baracker, i vilka den centraldispensär, som nu finnes inrymd i den för nämnda expeditionsbyggnad avsedda fastigheten, skall komma att beredas utrymme.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *Armén: Uppförande av vissa baracker i Visby* för budgetåret 1944/45 anvisat ett reservationsanslag av 132 000 kronor.

Bidrag och understöd.

26:o) **Armén: Bidrag till badinrättning i Boden.** Kungl. Maj:t har i förenämnda proposition nr 185 föreslagit riksdagen (s. 190—194) att till Armén: Bidrag till badinrättning i Boden för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

Riksdagen vill erinra, att frågan om varmbadhus i Boden tidigare varit föremål för riksdagens prövning. Med anledning av motioner vid föregående års riksdag framhöll riksdagens vederbörande utskott, som icke fann tillfredsställande, att en garnison av Bodens storlek vore i avsaknad av varmbadhus, önskvärdheten av att denna fråga bragtes till sin lösning.

Riksdagen vill uttala sin tillfredsställelse över att förslag i ärendet nu före-

lagts riksdagen. Enligt förslaget skulle statens medverkan begränsas till medgivande av ett engångsbidrag för uppförande av ett civilt badhus, avsett jämväl för militär personal och drivet i kommunal regi, och till utgivande av ersättning för de bad, som tillhandahållas den militära personalen. Riksdagen har i princip anslutit sig till detta förslag. Mot det föreslagna engångsbidraget, 300 000 kronor, har riksdagen icke haft något att erinra och har beslutat anvisa ett anslag av motsvarande storlek å riksstaten för nästa budgetår. Ej heller har något syntts vara att invända mot de av departementschefen förordade grunderna för beräkningen av de årliga driftskostnaderna. Riksdagen förutsätter i likhet med departementschefen, att anläggningen förlägges i anslutning till den blivande statliga tvättanstalten i Boden. Vad departementschefen i övrigt i ärendet anfört har riksdagen lämnat utan erinran.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *Armén: Bidrag till badinrättning i Boden* för budgetåret 1944/45 anvisat ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

MARINEN.

Avlöningar m. m. till fast anställd personal.

27:o) **Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.** I årets statsverksproposition, fjärde huvudtiteln (punkt 62), har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1944/45 beräkna ett förslagsanslag av 31 700 000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i propositionen nr 185 (s. 195—230) föreslagit riksdagen att

dels för budgetåret 1944/45 fastställa de personalförteckningar för ordinarie tjänstemän samt för pensionerad personal i arvodesbefattning vid marinen ävensom den förteckning å arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän vid marinen, vilka i särskild ordning överlämnats till riksdagen;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende å de av riksdagen fastställda personalförteckningarna meddela de särskilda föreskrifter, som kunna visa sig erforderliga i samband med genomförandet av den av 1942 års riksdag godkända planen för fortsatt utbyggnad och organisation av landets försvarskrafter under budgetåren 1942/47;

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för marinens anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1944/45;

dels ock till Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 31 400 000 kronor.

Den av departementschefen för nästa budgetår förordade personalförteckningen för ordinarie tjänstemän vid marinen upptager i huvudsak de nya be-

ställningar, som erfordras för den planenliga utökningen av organisationen för flottan och kustartilleriet. Vissa jämkningar hava dock befunnits påkallade. Departementschefen har sålunda, bland annat, funnit erforderligt att låta verkställa en översyn av de till grund för 1942 års beslut liggande personalbehovsberäkningarna för flottan vid genomförd organisation. För nästa budgetår har behovet av officerare, underofficerare och manskap vid flottan beräknats med hänsyn tagen till det preliminära resultatet av denna översyn. För mariningenjörkårens del har departementschefen ansett personalökningen böra i avvaktan på ingenjörutredningens resultat begränsas. Nyttillkommande beställningar hava icke ansetts böra tillsättas med ordinarie innehavare.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinringar mot de av departementschefen sålunda tillämpade grunderna för beräkning av ifrågavarande personalbehov och har därför beslutat fastställa den föreslagna personalförteckningen för ordinarie tjänstemän vid marinen. Beräkningen av medelsbehovet under anslagsposten har riksdagen lämnat utan erinran. Vidkommande anställningsformen för nyttillkommande mariningenjörer må det tillsvidare ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma densamma. Riksdagen finner vidare Kungl. Maj:t böra äga att efter slutlig prövning av 1939 års polisutrednings förslag rörande omorganisation av marinens poliskår meddela beslut om, i vilken utsträckning för nämnda kår beräknade beställningar skola tillsättas. Vidkommande anställningsformen för nyantaget fast anställt manskap har riksdagen uppmärksammat, att 1942 års civilanställningssakkunniga i sitt under punkten 23:o i denna skrivelse omförmälda betänkande — i enlighet med vad sjöförsvarets utbildningskommission förordat — föreslagit, att nyantaget manskap vid marinen liksom fallet redan är vid armén skall under första halvåret av en anställningstid om fyra och ett halvt år vara anställt över stat och under detta halvår meddelas huvudsakligen allmänbildande undervisning. Under erinran om att i samband med 1942 års försvarsbeslut (propositionen 1942: 210, s. 512, riksdagens skrivelse nr 374, s. 35) förutsatts, att likformighet i utbildningshänseende bör, vad angår det fast anställda manskapet, eftersträvas vid de olika försvarsgrenarna, har riksdagen intet att erinra mot genomförande av utbildningskommissionens och civilanställningssakkunnigas förslag i denna del. Detta föranleder enligt uppgift från marinstaben under nuvarande förhållanden ingen anslagsökning, enär medel redan beräknats för den allmänbildande undervisningen och besparingar uppkomma under den i avlöningsstaten för fast anställd personal vid marinen beräknade anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän därigenom, att ett stort antal manskapsbeställningar icke nu kunna besättas. Riksdagen har icke haft något att erinra mot att sistnämnda post, tills vidare intill dess särskild post uppföres för ändamålet, anlitas för bestridande av avlöningskostnaderna för ifrågavarande över stat anställda personal.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot det av departementschefen framlagda förslaget till personalförteckning för pensionerad personal i arvodesbefattning eller mot beräkningen av medelsbehovet under ifrågavarande anslagspost.

Vad angår den av departementschefen beräknade anslagsposten till avlösningar till övrig icke-ordinarie personal har riksdagen funnit den i den samma ingående delposten för avlösningar till musikelever behöva höjas från föreslagna 13 320 kronor till 15 120 kronor för att möjliggöra att antalet musikelever vid den nya musikkåren vid Göteborgs örlogsstation redan från början skall kunna bestämmas till det i försvarsbeslutet beräknade antalet. Till följd härav har anslagspostens slutsumma höjts med ett belopp av 1 800 kronor i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag.

Under anslagsposten till arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän har departementschefen föreslagit riksdagen beräkna ett belopp av 169 427 kronor. Därvid har förutsatts, att ett nu utgående arvode om 900 kronor till uppbördsman vid Karlskrona örlogsvarvs skjutbanor skall upphöra att utgå. Enär nämnda arvode, enligt vad riksdagen inhämtat, alltjämt torde böra kvarstå i förteckningen, har riksdagen funnit anslagsposten böra för nästa budgetår upptagas med ett belopp av 170 327 kronor.

Departementschefens förslag rörande beräkningen av de anslagsposter, som icke ovan berörts av riksdagen, hava icke föranlett annan erinran än att anslagsposten till rörligt tillägg ansetts böra i avlöningsstaten uppföras med ett belopp av 3 851 934 kronor för avjämnande av avlöningsstatens slutsumma till samma belopp som det av Kungl. Maj:t äskade.

Under återopande av det anförda får riksdagen, som bemyndigat Kungl. Maj:t att, liksom för innevarande budgetår skett, i personalförteckningarna vidtaga de smärre ändringar, som visa sig erforderliga, anmäla, att riksdagen

dels för budgetåret 1944/45 fastställt de personalförteckningar för ordinarie tjänstemän samt för pensionerad personal i arvodesbefattning vid marinen ävensom den förteckning å arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän vid marinen, vilka i särskild ordning överlämnats till riksdagen, dock att Kungl. Maj:t må i nämnda förteckningar vidtaga de smärre ändringar, som må visa sig erforderliga;

dels bemyndigat Kungl. Maj:t att med avseende å de av riksdagen fastställda personalförteckningarna meddela de särskilda föreskrifter, som kunna visa sig erforderliga i samband med genomförandet av den av 1942 års riksdag godkända planen för fortsatt utbyggnad och organisation av landets försvarskrafter under budgetåren 1942/47;

dels godkänt följande avlöningsstat för marinens anslag till avlösningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlösningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 23 300 000
2. Avlösningar till personal å avgångsstat, <i>förslagsvis</i>	» 11 300
3. Avlösningar till personal å disponibilitetsstat, <i>förslagsvis</i> »	100
4. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	» 845 000

5. Avlöningar till fänrikar, <i>förslagsvis</i>	kronor	470 000
6. Avlöningar till vård- och ekonomipersonal, <i>förslagsvis</i>	»	580 000
7. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> :		
a) extra ordinarie och extra tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	870 000
b) viss icke-ordinarie personal vid marin- läkarkåren, <i>förslagsvis</i>	»	165 000
c) betjäningsspersonal m. fl., <i>förslagsvis</i>	»	20 000
d) musikelever	»	15 120
e) tillfälligt anställande av tjänstemän m. m., <i>förslagsvis</i>	»	47 000
8. Arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordi- narie tjänstemän	»	170 327
9. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	724 219
10. Sjötillägg m. m., <i>förslagsvis</i>	»	825 000
11. Avgången manskaps anställning å civilanställningsstat, <i>förslagsvis</i>	»	80 000
12. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	3 851 934
Summa kronor		31 975 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	»	575 000
Nettoutgift kronor		31 400 000

dels ock till Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 31 400 000 kronor.

28:o) **Marinen: Rekryteringskostnader och avskedspremier m. m.** I årets statsverksproposition, fjärde huvudtiteln (punkt 66), har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Marinen: Rekryteringskostnader och avskedspremier m. m. för budgetåret 1944/45 beräkna ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 185 (s. 231) föreslagit riksdagen att till Marinen: Rekryteringskostnader och avskedspremier m. m. för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 365 000 kronor.

Under åberopande av vad riksdagen under punkten 23:o) här ovan anfört rörande beräkningen av arméns motsvarande anslag får riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot den av departementschefen verkställda beräkningen av nu förevarande anslag, anmäla, att riksdagen till *Marinen: Rekryteringskostnader och avskedspremier m. m.* för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 365 000 kronor.

Avlöningar och familjebidrag åt värnpliktiga.

29:o) **Marinen: De värnpliktigas avlöning.** I statsverkspropositionen till innevarande års riksdag, fjärde huvudtiteln (punkt 68), har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Marinen: De värnpliktigas avlöning för budgetåret 1944/45 beräkna ett förslagsanslag av 3 000 000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i förenämnda proposition nr 185 föreslagit riksdagen (s. 231 och 232) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 3 000 000 kronor.

Med erinran att riksdagen godkänt Kungl. Maj:ts proposition nr 149 angående penningbidrag och premier åt värnpliktiga m. m. får riksdagen, som icke haft något att invända mot den verkställda beräkningen av förevarande anslag, anmäla, att riksdagen till *Marinen: De värnpliktigas avlöning* för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 3 000 000 kronor.

Undervisning och övningar.

30:o) **Marinen: Engångskostnader för anskaffning av undervisningsmateriel m. m. för sjömansskolan.** Kungl. Maj:t har i förenämnda proposition nr 185 föreslagit riksdagen (s. 232—234) att till Marinen: Engångskostnader för anskaffning av undervisningsmateriel m. m. för sjömansskolan för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

Riksdagen har funnit sig böra bifalla den äskade medelsanvisningen. Under hänvisning emellertid till vad riksdagen ovan under punkt 2:o) anfört rörande verkstadsskolans förlägningsfråga förutsätter riksdagen, att anskaffning av maskinutrustning m. m. för skolan sker under hänsynstagande till att skolans lokalfråga icke nu slutligt löses.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *Marinen: Engångskostnader för anskaffning av undervisningsmateriel m. m. för sjömansskolan* för budgetåret 1944/45 anvisat ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

Flytande materiel, artillerimateriel m. m.

31:o) **Marinen: Anskaffning av utrustning för vissa verkstäder.** Kungl. Maj:t har i förenämnda proposition nr 185 föreslagit riksdagen (s. 235—237) att till Marinen: Anskaffning av utrustning för vissa verkstäder för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 160 000 kronor.

Riksdagen, som i skrivelse nr 322 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 175 angående vissa byggnadsarbeten m. m. för försvaret anmäler, att riksdagen bifallit medelsäskanden avseende centralisering och modernisering av tygverkstäderna vid Stockholms kustartilleriförsvär samt vid Västkustens marindistrikt, har icke haft något att erinra mot det nu begärda anslaget för anskaffning av utrustning för nämnda verkstäder.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *Marinen: Anskaffning av utrustning för vissa verkstäder* för budgetåret 1944/45 anvisat ett reservationsanslag av 160 000 kronor.

32:o) **Marinen: Anskaffning av viss teknisk materiel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts i förenämnda proposition nr 185 framlagda förslag (s. 237) har riksdagen till *Marinen: Anskaffning av viss teknisk materiel* för budgetåret 1944/45 anvisat ett reservationsanslag av 900 000 kronor.

FLYGVAPNET.

Avlöningar m. m. till fast anställd personal.

33:o) **Flygvapet: Avlöningar till aktiv personal m. fl.** I årets statsverksproposition, fjärde huvudtiteln (punkt 104), har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1944/45 beräkna ett förslagsanslag av 22 200 000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i propositionen nr 185 (s. 238—260) föreslagit riksdagen att

dels för budgetåret 1944/45 fastställa de personalförteckningar för ordinarie tjänstemän samt för pensionerad personal i arvodesbefattning vid flygvapnet ävensom den förteckning å arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän vid flygvapnet, vilka i särskild ordning överlämnats till riksdagen;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende å de av riksdagen fastställda personalförteckningarna meddela de särskilda föreskrifter, som kunna visa sig erforderliga i samband med genomförandet av den av 1942 års riksdag godkända planen för fortsatt utbyggnad och organisation av landets försvarskrafter under budgetåren 1942/47;

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för flygvapnets anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1944/45;

dels ock till Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 21 900 000 kronor.

De av departementschefen föreslagna ökningarna i flygvapnets personaluppsättning äro i huvudsak föranledda av det planliga genomförandet under budgetåret 1944/45 av den av 1942 års riksdag beslutade utökningen av flygvapnets organisation under femårsperioden 1942/47.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot de av departementschefen framlagda förslagen rörande beräkningen av antalet beställnings- och befattningshavare vid flygvapnet för nästa budgetår och av de i avlöningsstaten ingående anslags- och delposterna.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen, som bemyndigat

Kungl. Maj:t att, liksom för innevarande budgetår skett, i personalförteckningarna vidtaga de smärre ändringar, som må visa sig erforderliga, anmäla, att riksdagen

dels för budgetåret 1944/45 fastställt de personalförteckningar för ordinarie tjänstemän samt för pensionerad personal i arvodesbefattning vid flygvapnet ävensom den förteckning å arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän vid flygvapnet, vilka i särskild ordning överlämnats till riksdagen, dock att Kungl. Maj:t må i nämnda förteckningar vidtaga de smärre ändringar, som må visa sig erforderliga;

dels bemyndigat Kungl. Maj:t att med avseende å de av riksdagen fastställda personalförteckningarna meddela de särskilda föreskrifter, som kunna visa sig erforderliga i samband med genomförandet av den av 1942 års riksdag godkända planen för fortsatt utbyggnad och organisation av landets försvarskrafter under budgetåren 1942/47;

dels godkänt följande avlöningsstat för flygvapnets anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	10 650 000	
2. Avlöningar till personal å avgångsstat, <i>förslagsvis</i>	»	100	
3. Avlöningar till personal å disponibilitetsstat, <i>förslagsvis</i>	»	100	
4. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	»	800 000	
5. Avlöningar till fänrikar, <i>förslagsvis</i>	»	410 000	
6. Löner till viss kontraktsanställd civil personal, <i>förslagsvis</i>	»	500 000	
7. Avlöningar till vård- och ekonomipersonal, <i>förslagsvis</i>	»	660 000	
8. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> :			
a) extra ordinarie och extra tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	1 850 000	
b) viss icke-ordinarie läkarpersonal, <i>förslagsvis</i>	»	16 000	
c) betjäningsspersonal, <i>förslagsvis</i>	»	3 000	
d) musikelever	»	14 600	
e) tillfälligt anställande av tjänstemän m. m., <i>förslagsvis</i>	»	34 000	1 917 600
9. Arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän	»	108 280	
10. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	255 160	
11. Flygtillägg m. m., <i>förslagsvis</i>	»	4 935 000	
12. Avgången manskaps anställning å civilanställningsstat, <i>förslagsvis</i>	»	5 000	
13. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	2 233 760	
Summa kronor		22 475 000	

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	kronor	575 000
Nettoutgift		kronor 21 900 000

dels ock till *Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 21 900 000 kronor.

34:o) **Flygvapnet: Rekryteringskostnader och avskedspremier m. m.** I statsverkspropositionen till årets riksdag, fjärde huvudtiteln (punkt 107), har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Flygvapnet: Rekryteringskostnader och avskedspremier m. m. för budgetåret 1944/45 beräkna ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i propositionen nr 185 (s. 260) föreslagit riksdagen att till Flygvapnet: Rekryteringskostnader och avskedspremier m. m. för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

Under åberopande av vad riksdagen under punkt 23:o) i denna skrivelse anfört rörande beräkningen av arméns motsvarande anslag, har riksdagen beslutat bifalla Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *Flygvapnet: Rekryteringskostnader och avskedspremier m. m.* för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

Avlöningar och familjebidrag åt värnpliktiga.

35:o) **Flygvapnet: De värnpliktigas avlöning.** I statsverkspropositionen till innevarande års riksdag, fjärde huvudtiteln (punkt 109), har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Flygvapnet: De värnpliktigas avlöning för budgetåret 1944/45 beräkna ett förslagsanslag av 2 650 000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i förenämnda proposition nr 185 föreslagit riksdagen (s. 261 och 262) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 2 650 000 kronor.

Med erinran att riksdagen godkänt Kungl. Maj:ts proposition nr 149 angående penningbidrag och premier åt värnpliktiga m. m. får riksdagen, som icke haft något att invända mot den verkställda beräkningen av förevarande anslag, anmäla, att riksdagen till *Flygvapnet: De värnpliktigas avlöning* för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 2 650 000 kronor.

Vissa till försvaret hörande institutioner.

KEMISKA ANSTALTEN.

36:o) **Kemiska anstalten: Avlöningar, Kemiska anstalten: Omkostnader.** Med bifall till Kungl. Maj:ts i förenämnda proposition nr 185 framlagda förslag (s. 263 och 264), får riksdagen under erinran, att anslagen i fråga i årets statsverksproposition, fjärde huvudtiteln (punkt 145), beräknats till samma

belopp som nu äskats, anmäla, att riksdagen för budgetåret 1944/45 anvisat dels till *Kemiska anstalten: Avlöningar* ett förslagsanslag av 129 700 kronor, dels ock till *Kemiska anstalten: Omkostnader* ett förslagsanslag av 35 000 kronor.

37:o) **Kemiska anstalten: Forskningsverksamhet.** I innevarande års statsverksproposition, fjärde huvudtiteln (punkt 145), har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Kemiska anstalten: Forskningsverksamhet* för budgetåret 1944/45 beräkna ett reservationsanslag av 115 000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i förenämnda proposition nr 185 föreslagit riksdagen (s. 264—272) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 335 000 kronor.

Riksdagen har icke haft något att erinra mot den förordade avvägningen av medelsanvisningen under förevarande anslag liksom ej heller mot förslaget, i vad det avser den tekniska utformningen av den stat, som bör fastställas för anslaget. Till vad departementschefen i övrigt anført och föreslagit har riksdagen anslutit sig.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *Kemiska anstalten: Forskningsverksamhet* för budgetåret 1944/45 anvisat ett reservationsanslag av 335 000 kronor.

38:o) **Kemiska anstalten: Utrustning av köldlaboratorium.** Kungl. Maj:t har i förenämnda proposition nr 185 föreslagit riksdagen (s. 272) att till *Kemiska anstalten: Utrustning av köldlaboratorium* för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

Riksdagen anmäler i skrivelse nr 322 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 175 angående vissa byggnadsarbeten m. m. för försvaret, att medel i enlighet med departementschefens förslag beräknats för anläggande av ett köldlaboratorium. Mot det för laboratoriets utrustning m. m. nu äskade anslaget har riksdagen icke haft något att erinra.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *Kemiska anstalten: Utrustning av köldlaboratorium* för budgetåret 1944/45 anvisat ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

CENTRALA CIVILANSTÄLLNINGSBYRÅN.

39:o) **Centrala civilanställningsbyrå: Avlöningar.** I innevarande års statsverksproposition, fjärde huvudtiteln (punkt 146), har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Centrala civilanställningsbyrå: Avlöningar* för budgetåret 1944/45 beräkna ett förslagsanslag av 45 000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i förenämnda proposition nr 185 föreslagit riksdagen (s. 272 och 273) att

dels höja vissa å avlöningsstaten för centrala civilanställningsbyrån uppförda anslagsposter med av departementschefen angivna belopp,

dels ock till Centrala civilanställningsbyrån: Avlöningar för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 34 500 kronor.

Under hänvisning till vad riksdagen anfört under punkt 23:o) i denna skrivelse har riksdagen bifallit den förordade höjningen av förevarande anslag och har icke haft något att erinra mot vad departementschefen i övrigt föreslagit.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen *dels* höjt den i avlöningsstaten för centrala civilanställningsbyrån uppförda anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal med 8 000 kronor till 28 600 kronor och anslagsposten till rörligt tillägg med 1 200 kronor till 4 200 kronor samt förty höjt avlöningsstatens slutsumma till 34 500 kronor, *dels ock* till *Centrala civilanställningsbyrån: Avlöningar* för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 34 500 kronor.

40:o) **Centrala civilanställningsbyrån: Omkostnader.** I årets statsverksproposition, fjärde huvudtiteln (punkt 147), har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Centrala civilanställningsbyrån: Omkostnader för budgetåret 1944/45 beräkna ett förslagsanslag av 5 000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i förenämnda proposition nr 185 föreslagit riksdagen (s. 273) att till förevarande ändamål för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag och under hänvisning till vad riksdagen anfört under punkt 23:o) i denna skrivelse får riksdagen anmäla, att riksdagen till *Centrala civilanställningsbyrån: Omkostnader* för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 60 000 kronor.

Diverse.

41:o) **Civilanställnings befrämjande.** I årets statsverksproposition, fjärde huvudtiteln (punkt 168), har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Civilanställnings befrämjande för budgetåret 1944/45 beräkna ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i förenämnda proposition nr 185 föreslagit riksdagen (s. 274) att till förevarande ändamål för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

Mot det för ifrågavarande ändamål för nästa budgetår äskade anslaget har riksdagen icke haft något att erinra.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *Civilanställnings befrämjande* för budgetåret 1944/45 anvisat ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

42:o) **Viss militär forskningsverksamhet.** I innevarande års statsverksproposition, fjärde huvudtiteln (punkt 169), har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Militärfysisk verksamhet för budgetåret 1944/45 beräkna ett reservationsanslag av 310 000 kronor.

I förenämnda proposition nr 185 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (s. 274—276) att till Viss militär forskningsverksamhet för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 520 000 kronor.

Riksdagen har godkänt, att medelsbehovet för militärfysisk verksamhet för nästa budgetår beräknas till 450 000 kronor. I fråga om den teletekniska forskningsverksamheten har icke något synts vara att invända mot det härför begärda beloppet, 70 000 kronor. Det synes riksdagen lämpligt, att för bestridande av kostnaderna för ifrågavarande båda ändamål för budgetåret 1944/45 anvisas ett gemensamt anslag under benämningen Viss militär forskningsverksamhet.

Då riksdagen lämnat utan erinran vad departementschefen i övrigt i ämnet anför och föreslagit, får riksdagen under återopande av det anförda anmäla, att riksdagen till *Viss militär forskningsverksamhet* för budgetåret 1944/45 anvisat ett reservationsanslag av 520 000 kronor.

43:o) **Industriens krigsorganisation.** I årets statsverksproposition, fjärde huvudtiteln (punkterna 46, 98 och 134), hava, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1944/45 beräknats dels till Armén: Industriell krigsberedskap ett reservationsanslag av 100 kronor, dels till Marinen: Industriens krigsorganisation ett reservationsanslag av 100 kronor, dels ock till Flygvapnet: Industriens krigsorganisation ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i förenämnda proposition nr 185 föreslagit riksdagen (s. 276—279) att till Industriens krigsorganisation för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

Riksdagen har i likhet med departementschefen funnit lämpligt, att försvarsgrenarnas anslag till industriell krigsberedskap och industriens krigsorganisation sammanföras under ett gemensamt anslag under benämningen Industriens krigsorganisation och har alltså bifallit förslaget härom. Mot den verkställda beräkningen av det sålunda förordade anslaget har riksdagen icke haft något att erinra liksom ej heller mot vad departementschefen i samband därmed anför.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *Industriens krigsorganisation* för budgetåret 1944/45 anvisat ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

44:o) **Försvarsfilm.** I statsverkspropositionen till innevarande års riksdag, fjärde huvudtiteln (punkt 174), har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Försvarsfilm för budgetåret 1944/45 beräkna ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i förenämnda proposition nr 185 föreslagit riksdagen (s. 279—296) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 145 000 kronor.

Riksdagens revisorer hava i sin år 1943 avgivna berättelse under försvarsdepartementet, § 12, framställt vissa erinringar beträffande de ekonomiska mellanhavandena mellan försvarsstabens filmdetalj, föreningen armé-, marin- och flygfilm samt Aktiebolaget Kinematografiska anstalten (Del I, s. 44—48).

Revisorerna hava sammanfattat sina iakttagelser på förevarande område i följande allmänna uttalande.

Den av arméförvaltningens civila departement verkställda utredningen beträffande de ekonomiska mellanhavandena mellan försvarsstabens filmdetalj och AMF — vilken utredning revisorerna på sakens nuvarande ståndpunkt ansetts förtjäna vitsord — synes giva vid handen, att dessa mellanhavanden icke alltid handhafts på ett ur statsverkets synpunkt tillfredsställande sätt. Den prissättning å film- och kameramateriel, som AMF tillämpat vid leveranser till försvarets myndigheter, synes därjämte hava medfört, att statsverket fått vidkännas alltför höga kostnader. Det måste sålunda anses anmärkningsvärt, att chefen för filmdetaljen, som samtidigt varit verkställande direktör i AMF och AKA vid vissa leveranser till försvaret låtit nämnda företag uppträda såsom mellanhänder, vilket fördyrat nyanskaffningen.

Med anledning av ovan relaterade förhållanden beträffande samröret mellan AMF och AKA har utövädet av erforderlig kontroll från statsverkets sida försvårats. Revisorerna hava på grund av det anförda kommit till den uppfattningen, att statsbidrag till AMF:s verksamhet i fortsättningen bör utgå endast under förutsättning att betryggande kontrollmöjligheter skapas.

Vad sålunda förekommit hava revisorerna ansett sig böra bringa till riksdagens kännedom.

Såsom statsrevisorerna gjort gällande och numera blivit bestyrkt av de för utredning rörande filmverksamheten inom försvarsväsendet tillkallade sakkunniga har ifrågavarande verksamhet icke varit ordnad på ett ur kontrollsynpunkt tillfredsställande sätt. Fortsatt medelsanvisning synes riksdagen böra ifrågakomma endast under förutsättning, att betryggande kontrollmöjligheter skapas. Departementschefen har intagit samma ståndpunkt. Enligt departementschefens mening bör kontrollen emellertid tills vidare och i avvaktan på den ytterligare utredning i ämnet, som de sakkunniga avse att förebringa, utövas på så sätt, att Aktiebolaget Kinematografiska anstalten liksom föreningen Armé-, Marin- och Flygfilm skola vara skyldiga ställa sina räkenskaper till förfogande för granskning. Då härigenom en förbättring torde kunna åstadkommas i fråga om övervakningen av medelsanvändningen, har riksdagen funnit förslaget kunna godtagas.

Riksdagen har under angivna förutsättning funnit sig kunna medgiva, att medel till militär upplysnings- och propagandafilm uppföras å riksstaten och har icke haft något att invända mot att medel såväl för detta ändamål som för övrig filmverksamhet inom försvarsväsendet anvisas under ett gemensamt anslag. Ej heller har riksdagen velat framställa någon erinran mot den föreslagna medelsanvisningen, som innebär en anslagshöjning av 95 000 kronor, vilken till väsentlig del belöper på överförande till förevarande anslag av

kostnader, som tidigare bestritts i annan ordning. Riksdagen vill uttala sin förväntan, att medel för ifrågavarande ändamål hädanefter icke tagas i anspråk från andra anslag å riksstaten.

Vad departementschefen anfört i de delar, varom riksdagen icke här yttrat sig, har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *Försvarsfilm* för budgetåret 1944/45 anvisat ett reservationsanslag av 145 000 kronor.

45:o) **Bidrag till ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning om anslag till ifrågavarande ändamål (propositionen nr 185, s. 296 och 297) kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

46:o) **Försvarets forskningsnämnd.** I enlighet med Kungl. Maj:ts i propositionen nr 185 framlagda förslag (s. 298) har riksdagen till *Försvarets forskningsnämnd* för budgetåret 1944/45 anvisat ett reservationsanslag av 37 000 kronor.

Stockholm den 2 juni 1944.

Med undersåtlig vördnad.